

Búcsú a Zenés színházról

A Szegedről elszármazott Vadas Kiss László éneklő Turiddu szolamát ma, szerdán este a Zenés színház *Parasztbecsület* előadásán, minthogy a szerep szegedi tulajdonosa, Réti Csaba, Pesten érdeklét, az operaházi *Cosi fan tutte*-ban.

Szombaton délelőtt 10 óra kor nyilvános főpróbát tartanak a szegedi Kiszínházban. József Attila-díjas szegedi költőnek, Simai Mihálynak, a Kincskereső főszerekesztő helyettesének gyermekdarabja megy, a *Felsőszárnyú tündérek völgye*. Az előadás rendezője ki más lehetne, Angyal Mária (nomen est omen). Azért csak nyilvános főpróbáról, van szó, mert a darabot legközelebb már az új szezonban játsszák, sorozatban. Megtartják viszont az utolsó operaelőadást (remélhetőleg tenyleg a legutolsót) a Zenés színházban. Június 8-án este a *Macbeth* megy, ezzel sze-

retnének búcsúzni a moztól — ösztől az új színházba költöznek. A *Macbeth* címszereplője az a Németh József, aki az elmúlt napokban nagy sikerrel énekelte Pesten, az Erkel Színházban, *Verdi, Aida* című operájának Amonasróját.

Megjelent a Vakáció '86

Az Ifjúsági Rendező Iroda vezetői kedden mutatták be az ifjúsági sajtó képviselőinek ez évi második könyvüket a nyári szünidőben hasznos információkat és tartalmas szórakozást nyújtó Vakáció '86 című kiadványt. A Vakáció '86 az úttörő közepiskolás-egyetemista korosztályoknak szóló információkat tartalmaz. Az utazási kedvezmények, bel- és külföldi szálláslehetőségek bemutatása mellett segítséget nyújt több száz nyári munkahely felsorolásával a

A török nagykövet Szegeden

Tegnap, kedden Szegedre látogatott Törökország budapesti nagykövete, Asaf Inhan találkozott Papp Gyulával, a városi tanács elnökével, aki Szeged múltjáról, jelenlegi életéről, s a fejlesztési elképzelésekről tájékoztatta vendégét.

munkát vállalóknak is. Pop-sztárok mesélnek nyaralási élményeiről, és bemutatják kedvenc nyári kazettáikat is. A Budapesti Testnevelési és Sporttörténelmi szakértői testület tanácsokkal, a Belügyminisztérium illetékesei a vízi KRESZ szabályainak ismertetésével segítik a vakációzókat.

Gál István, az IRI igazgatója elmondta, hogy kiadványaikkal elsősorban hiányt szeretnének pótolni, megteremtve a gyermekek és felnőttek közötti korosztály kiskönyvtárát.

Játék és tánc

Ez a két szó nemcsak azt fejezi ki, mivel foglalkoznak a Szeged Táncegyüttes gyermekcsoportjai. Hanem azt is, legalább körülbelül, hogy miként, milyen módon zajlik az élet az együttes Tolbuhin sugárúti háza táján. Mindez „kiolvasható” volt a gyermekcsoportok hétfői esti, kiszínházi évadzáró önálló műsorából, a Zsoldos Ildikó és Tanács István táncpedagógusok irányításával dolgozó gyerekek produkciójából.

A két részes műsorban népi gyermekjátékok tánc-elemekkel kevert színpadi feldolgozásai és „valódi” táncszámok váltották egymást. Valódi, mondom, s a szó ezuttal azt jelenti, hogy a koreográfiákban a tánc dominál, a hazai dialektusok jellegzetes lépéskombinációi kötődnek csokorba, ahogy a hagyomány, vagy a koreográfus egyéni ötletei diktálják. S bár az életkor sajátosságait mindig figyelembe veszik a gyerekek számára alkotók a játékoság nyomaival ott vannak munkáikon, ezért ezeknek a műveknek az előadásához már igazi táncos minőségek, adottságok, tudások kellenek.

A tisztelt publikum (a színház nezőtere megint kisesinek bizonyult) elégedett lehetett. Elbűvölően kedves, kellemes estjéjük adatott. A gyerekek táncának számomra mindig megkapó jellemzője: a föltétlen őszinteség. Ebben a korban (általános iskolásokról van szó) még nem lehet mimelni az érdeklődést, nem lehet félfüggyellemmel „elleni” a színpadon. Vagyis: a mosolyok, a csillogó szemek, vagy éppen a koncentrációtól feszült arcvonások mind-mind „igaziak”. Ez biztosítja a gyermektáncműsorok ellenállhatatlan érzelmi vonzerejét. Felnőtt ésszel persze végiggondolandó az is: milyen jó dolog, hogy annyi szegedi kisdíák ismerkedik múltbeli s mai értékekkel, tanul —

Somogyi Károlyné felvétele
Lakodalmas gyermekjátékok

nemcsak táncleptést, dallamát, sallangtalanságát nézzük, akár a gyerekek fegyelmezett-felszabadult színpadi viselkedését — elismerésünk, elbűvöltségünk jórészt. Tanács István kétszertendős önálló munkájának igen szép eredményeit láthattuk az esten, ráadásul saját koreográfiáinak előadásában (az egyiknek a címet — *Játék és tánc* — „loptuk el” e beszámoló élére). Az ő csoportjait kísérté az est első részében a *Fadka Banda*, Zsoldos Ildikó gyerekeit a *Bodza Banda*. Ez utóbbi, a *Szücsné Molnár Erzsébet* vezette zenekar maroszekei dallamokból összeállított csokorral is megörvendeztette a hallgatóságot, újabb bizonyítékát szolgáltatva annak, milyen színvonalas, önálló produkciókra képes zenei együttesé válcsozódtak.

Zsoldos Ildikó rengeteg tapasztalatáról, sikereken csak növekvő igényességéről, gyerekközponti pedagógiai kultúrájáról, művészet iránti érzékenységéről „beszédek” voltak a hétfői előadás műsorszámai. Akár ezek megválasztását, akár előadásaik megkapó tisztá-

A hétfői est fontos, ám csak egyik program volt a Szeged Táncegyüttes mostanában sűrűn teleírt műsornaptárából. Az elmúlt hét végén érkezett haza Nizzából a 40 főnyi gyerekcsoport; Tanács István vezetésével részt vettek a francia tengerpart csodálatos városának junior-fesztiválján, Amerikai, jamaicai, török- és finnországi, valamint két francia együttes társaságában hat alkalommal, festői szabadtéri helyszíneken és színházakban léptek fel; látványos sikereket könyvelhetnek, így öregbítve Szeged francia testvérvárosában a hírnéket.

Vasárnap este lebonyolították a Kiszínházban az idén esedékes minősítő verseny első fordulóját. A Szeged együttes minősítő programjának első részét a Kallócsei Népi Együttessel közös műsorban mutatta be — a zsűrinek és a néptánc kedvelők tábora. A nyári második forduló után dől el, megkapják-e a legmagasabb fokozatot a Arany 1-es minősítést.

Sulyok Erzsébet

Új bélyeg

Az ifjúsági bélyeggyűjtés propagálására és támogatására, a 40 éves úttörő mozgalom jubileumára május 30-án feláras, 4 plusz 2 forintos, Ifjúsági elnevezésű bélyegyet hoz forgalomba a Magyar Posta. A bélyeg Kincses Arisztid grafikusművész terve alapján többszínű, ofszetnyomással, 810 300 fogazott és 4300 fogazatlan példányban az Állami Nyomdában készült

Tandi Lajos

Könyvhét '86

Városon kívül és belül

Beszélgetés Baka István Graves-díjas költővel

— Az utóbbi időben a Szegeden élő és a fiatalabb évszázadhoz tartozó íróemberek közül alighanem Baka István neve torgott legjobbat az ország sajtójában. Két éven belül két könyved is megjelent: a *Szekszárdi mise*, amely prózai írásaidat és a *Döbling*, ami legújabb verseidet tartalmazza. Távolgy Graves-díjat kaptál; olyasféle elismerést, aminek idősebb költők is bizonyára ugyancsak örülnének... Elismerő kritikák sora látott napvilágot köteteidről; summa summárum, mondhatni, „befutottnak” kezdesz számítani mai irodalmunkban. Gondolom, a sikerek után itt, Szegeden is jócskán nyílt alkalmad részt venni mindenféle rendezvényeken, író-olvasó találkozókban, satöbbi, ahogy az már ilyenkor szokás — szóval...

— ... tévedsz. Sehol sem hívtak ebben a városban az utóbbi két évben. Ez itt nem szokás.

— Erősen meglep. Eppen téged, akinek...

— ... azt javasolnám, hagyjunk most engem. Nem rólam van szó igazából. Itt van például a Tiszatáj, az ország egyik legszínvonalasabb, legizgalmasabb szellemi műhelye. Szegeden komoly, nagy városi rendezvénynek számít, reprezentáns Tiszatáj-estet utoljára 1974-ben tartottak. Más városokban, például Pécsen, a helyi folyóirat vagy a helyi szerzők folyamatos jelenléte a város szellemi életében nemcsak megszokott, de állandóan a figyelem középpontjába állított dolog is. A hét esztendeje megjelent *Gádzátlan hajók*-antológia szerzői közül például a város legnagyobb művelődési házában mégis maig csak azok szerepeltek, akik azóta már elkerültek Szegedről. Akik maradtak — Belányi György, Petri Csathó — nem.

— A könyvhéten a szegedieket is „elő szokták venni”: itt a program...

— Igen, most Mocsár Gábor. Megjegyezhetném: ugyan kit, ha már őt sem...? Bennünket ilyenkor, jelképesen vagy szó szerint értelmezve kiültetnek dedikálni. Félre ne értsd: az ember ennek is örül. Am ha se kötetem nem jelent meg, sem semmi-féle más alkalmam nem volt évek óta szerepelni ott, ahol él: az érdektelenségben bántóan formálisnak, felszínes

nek hat, ha ott ülünk a tűző napon tíz, nagynehezen előkapart kötetel körülveve, mialatt a pesti íróvendégek író-olvasó találkozókon, este-ken vesznek részt.

— Azt hiszem, arra a széles körben tapasztalható jelenségre akarsz hivatkozni, hogy ez a város jó ideje nemigen képes megtartani a saját értékeit. Lehetne hosszasan sorolni az eltávozottakat... Ennek szerintem jelentős részben negatív előjelű „szellem-történelmi” okai vannak...

— Nem tudom, így van-e. Mindenesetre pár éve nagyon meglepődtem, amikor az egyik szegedi középiskola engem beszélgetésre hívó diákjainak az iskola vezetősége megtiltotta a találkozót...

— Mit gondolsz, milyen magyarázata lehet az efféle, sok szempontból nagyon is tünetértékű esetnek?

— Magyarán szerintem nem nekünk kéne. Mindenesetre találtam egy szót: szuperprovinciálisizmus. Míg a „szimpla” provinciálisizmus abszolutizálni kívánja a helyi értékeket, a szuperprovinciálisizmus minden, még országosan elismert értéket is lebecsül — ha azok helyben keletkeztek.

— Paradoxonnak tűnő, de megjózó magyarázat... Ugy tudom, nem is vallod magad igazán szegedinek, csak itt élnek. A Döbling fülszövegében úgy fogalmazol, hogy igazából ma is szülővárosodban, Szekszárdon élsz, bár már több mint tíz esztendeje szegedi lakos vagy. A városhoz a munkahelyed, a Kincskereső szerkesztősége, no meg néhány nagyszerű ember barátságát köt...

— Így van. Szegedinek valom is magam, meg nem is. Nézd, az itt a legnagyobb baj, hogy ez a város többünknek inkább csak kifelé vall magáénak. Ha reprezentálni kell. Az újjvidéki tévében képviselhettük Belányival Szeged irodalmát, X vagy Y intézményben nem...

— Vigasztalhatnánk az utóbbi évek országos sikereivel, a szülőföld szeretetével, az időfaktorral, meg még...

— Nem éppen annak kéne elgondolkodtatónak lennie, hogy mindezek dacára nekem is rosszul esik a szegedi irodalom Szegeden-kívülisége? Nekem talán elhiszik, hogy nem az irodalomból méltán kiszorult dilettánsok nevében beszélök, ha azt

mondom, érezni szeretném, hogy jobban — mert fölvaltaltabban — idetartozunk, hogy mernek, tudnak, akarnak vállalni bennünket? Tiszatájastul, kötetestül, mindenestül? Ahhoz azonban, hogy itt ne csak lakjunk, de éljünk is, úgy hiszem, valamivel kevesebb gyanakvás és-több figyelem lenne szükséges...

Könyvhét idején sem írt alaposabban figyelni. Ezt a tanulságot most sikerek mögött meghúzóó ellentmondások súlya segíthet megfogalmazni.

Domonkos László

Rekviem egy tárlatért

A tények makacs dolgok. S ha pusztán két számadatot szembesítünk egymással, azonnal kiderül a 11. dél-alföldi tárlat alapvető gyengesége. Több mint két évtizede, a Magyar Képző- és Iparművészek Szövetségének Békés és Csongrád megyében élő alkotókat támogató területi szervezete azért hívta életre e kiállítást, hogy lehetőséget teremtsen a közös felsorakozásra, alkalmat a hovatartozás igazolására, képet nyújtva a műterekben folyó munkáról. Csakhogy manapság a két megyében mintegy 120 művész dolgozik, közülük alig több mint negyvenen tisztelték meg részvételükkel a vásárhelyi tárlatot.

Mondhatnánk, ne a hiányzókkal foglalkozunk, hanem a résztvevők műveit tegyük merlegre. Csakhogy a dolgok összefüggnek, melyekben gyökereznek. Ideje lenne föl-mérni az e tájon rendezett tárlatok struktúráját, egymáshoz való viszonyát, a kapcsolódási pontokat, a szétartó érdekeket, elemezni a művészek kapcsolatát egymáshoz, lakóhelyükhöz, a mecénáló közeghez. Számomra ez a tömeges távolmaradás egyértelműen bizonyítja, hogy a dél-alföldi tárlat elvesztette rangját. A művészek a sok-sok lehetőség közül mindinkább válogatnak, országos megméretésekre, nagyobb díjakat, több vásárlást kínáló bemutatókra összpontosítanak. De azt is felfedezni vélem e jelenségben, hogy a hétköznapi piac elvonja a művészi energiát a kiállításban való szerepléstől, hiszen akárhogy

is nézzük, egy tárlatra, egy közös megméretésre mégiscsak készülni illene.

Már a katalógus előszavában Dömötör János is csak reményeit tudja megfogalmazni: „A mostani, 17. kiállításban is jó néhány olyan fiatal művész van, akinek az életútja szempontjából jelentőséggel bír a kiállítás, és akiknek műveivel az elkövetkező évtizedekben is találkozunk majd. Ha semmi más szerepet nem töltött volna be a dél-alföldi tárlat, mint ezt a pályaindító, pályasegítő, figyelemfelhívó funkciót, máris érdemes volt rendszeres bemutatása. Ennél azonban általában több volt, és több most is, mert az első zseniek mellett bármelyik országos kiállítás is helyét megálló műnek nyújtanak élményt a tárlat látogatóinak.” Azt hiszem, ez a lényeg. Néhány fiatal-ember tehetséges munkái, egy pár országos rangú alkotás, és nem a tárlat egésze az, ami felkelti érdeklődésünket, ami egyáltalán figyelemre érdemes.

Való igaz, hogy egyre érettebb gondolatokkal teli, ábrándosan szurrealista képeket fest Fontos Zoltán, lírai attitűdjét mutatja Gupcski Attila, érett kompozíciókat fest Bakacsi Lajos, figyelemre érdemes lappal jelentkezett Dobó István, de, sajnos, csak tévova jelzésekkel Beliczai Mária és Tóth Magdolna. Évek óta mind erőteljesebb és karakteresebb a fiatal korból éppen kinövő „békési generáció” tevékenysége. Precíz, érzellemgazdag konstruktivista

Kiállítási napló

festményeket küldött most is Oroján István, folytatja izgalmas fényjátékait Lonovics László, hatásos kísérleteivel lepett meg Gubis Mihály, kicsit vesztett tartalmából Várkonyi János, sokszínű és ötlettel a szobrász Varga Géza és a festő Tóth Ernő. Az érett alkotók közül Németh József kisebb méretű képeiben is monumentális, Pataki Ferenc finoman szurreális, Papp György határozottan következetes, Koszta Rozáliának még mindig van saját kifejezőmódján belül is muni-ciója.

Szeretném hinni, hogy a 17. dél-alföldi tárlat fiasokja egy átmeneti állapotot jelez. Nagyon sok központi törekvés és helyi akarat, kezdeményező-készség tanú lehetünk az utóbbi hetekben, hónapokban. A művészeti élet megújításának szándéka azonban nem lehet csak az irányítószervek, csak a helyi csoportok, csak az egyes művészek ügye. Eredőjében annak a közös, mindenki által fölvaltalt szándéknak kell összegeződnie, amely hisz az itt élő alkotók tehetségében, bizik az értékek győzelmében, törekszik minden érdek egyesítésére. Tóth Ernő azt a címet adta egyik festményének: *Játék a kertben*. Milyen nagyszerű lenne, ha a művészek tevékenységüket és terepeiket kertenécsnek tekinthetnék. A művészetet pedig József Attila-értelemben játéknak. Mert nincs szomorúbb egy pusztulóban levő kertnél, és nincs elkeserítőbb a társak nélküli játéknál.